

Embracing Empathy: Seeing Through Chana's Eyes

Sally Mayer

חנה ותלד בן ותקרא את שמו שמואל כי מה' שאלתי: (כא) ויעל האיש אלקנה וכל ביתו לזבח לה' את זבח הימים ואת נדרו: (כב) וחסנה לא עלתה כי אמרה לאישה עד יגמל הנער והבאתיו ונראה את פני ה' וישב שם עד עולם: (כג) ויאמר לה אלקנה אישה עשי הטוב בעיניך שבי עד גמלך אתו אך יקם ה' את דברו ותשב האשה ותינק את בנה עד גמלה אתו: (כד) ותעלה עמה כאשר גמלתו בפרים שלשה ואיפה אחת קמח ונבל יין ותבאהו בית ה' שלו והנער נער: (כה) וישחטו את הפר ויביאו את הנער אל עלי: (כו) ותאמר בי אדני חי נפשך אדני אני האשה הנצבת עמך בזה להתפלל אל ה': (כז) אל הנער הזה התפללתי ויתן ה' לי את שאלתי אשר שאלתי מעמו: (כח) וגם אנכי השאלתהו לה' כל הימים אשר היה הוא שאול לה' וישתחו שם לה': פ

2. בראשית פרק כט

(ל) ויבא גם אל רחל ויאהב גם את רחל מלאה ויעבד עמו עוד שבע שנים אחרות: (לא) וירא ה' כי שנואה לאה ויפתח את רחמה ורחל עקרה:

3. בראשית פרק ל

(א) ותרא רחל כי לא ילדה ליעקב ותקנא רחל באחיה ותאמר אל יעקב הבה לי בנים ואם אין מתה אנכי: (ב) ויחר אף יעקב ברחל ויאמר התחת אלקים אנכי אשר מנע ממך פרי בטן: (ג) ותאמר הנה אמת בלכה בא אליה ותלד על ברכי ואבנה גם אנכי ממנה: (ד) ויתן לו את בלכה שפחתה לאשה ויבא אליה יעקב: (ה) ותהר בלכה ותלד ליעקב בן: (ו) ותאמר רחל דנני אלקים וגם שמע בקולי ויתן לי בן על כן קראה שמו דן: (ז) ותהר עוד ותלד בלכה שפחת רחל בן שני ליעקב: (ח) ותאמר רחל נפתולי אלקים נפתלתי עם אחתי גם יכלתי ותקרא שמו נפתלי: (כב) ויזכר

1. שמואל א פרק א

(א) ויהי איש אחד מן הרמתים צופים מהר אפרים ושמו אלקנה בן ירחם בן אליהוא בן תחו בן צוף אפרתי: (ב) ולו שתי נשים שם אחת חנה ושם השנית פננה ויהי לפננה ילדים ולחנה אין ילדים: (ג) ועלה האיש ההוא מעירו מימים ימימה להשתחות ולזבח לה' צבאות בשלה ושם שני בני עלי חפני ופנחס כהנים לה': (ד) ויהי היום ויזבח אלקנה ונתן לפננה אשתו ולכל בניה ובנותיה מנות: (ה) ולחנה יתן מנה אחת אפים כי את חנה אהב וה' סגר רחמה: (ו) וכעסתה צרתה גם כעס בעבור הרעמה כי סגר ה' בעד רחמה: (ז) וכן יעשה שנה בשנה מדי עלתה בבית ה' כן תכעסנה ותבכה ולא תאכל: (ח) ויאמר לה אלקנה אישה חנה למה תבכי ולמה לא תאכלי ולמה ירע לבבך הלוא אנכי טוב לך מעשרה בנים: (ט) ותקם חנה אחרי אכלה בשלה ואחרי שתה ועלי הכהן ישב על הפסא על מזוזת היכל ה': (י) והיא מרת נפש ותתפלל על ה' ובכה תבכה: (יא) ותדר נדר ותאמר ה' צבאות אם ראה תראה בעיני אמתך וזכרתני ולא תשכח את אמתך ונתתה לאמתך זרע אנשים ונתתיו לה' כל ימי חיי ומורה לא יעלה על ראשו: (יב) והיה כי הרבתה להתפלל לפני ה' ועלי שמר את פיה: (יג) וחסנה היא מדברת על לבה רק שפתיה נעות וקולה לא ישמע ויחשבה עלי לשכרה: (יד) ויאמר אליה עלי עד מתי תשתכרין הסירי את יינך מעליך: (טו) ויתען חנה ותאמר לא אדני אשה קשת רוח אנכי ויין ושכר לא שתיתי ואשפך את נפשי לפני ה': (טז) אל תתן את אמתך לפני בת בליעל כי מרב שיחי וכעסי דברתי עד הנה: (יז) ויען עלי ויאמר לזכי לשלום ואלהי ישראל יתן את שלתך אשר שאלת מעמו: (יח) ותאמר תמצא שפחתך חן בעיניך ותלך האשה לדרךך ותאכל ופניה לא היו לה עוד: (יט) וישכמו בבקר וישתחוו לפני ה' וישבו ויבאו אל ביתם הרמתה וידע אלקנה את חנה אשתו ויזכרה ה': (כ) ויהי לתקפות הימים ותהר

ביום ההוא אקים אל עלי את כל אשר דברתי אל ביתו החל וכלה: (ג) והגדתי לו כי שפט אני את ביתו עד עולם בעון אשר ידע כי מקללים להם בניו ולא כהה בם: (יד) ולכן נשבבתי לבית עלי אם יתפפר עון בית עלי בזבח ובמנחה עד עולם:

8. מסכת תענית דף כא-כב.

אבא אומנא הוה אתי ליה שלמא ממתבתא דרקיעא כל יומא, ולאביי כל מעלי יומא דשבתא, לרבא כל מעלי יומא דכיפורי. הוה קא חלשא דעתיה דאביי משום דאבא אומנא. אמרו ליה: לא מצית למיעבד כעובדיה. ומאי הוה עובדיה דאבא אומנא? דכי הוה עביד מילתא הוה מחית גברי לחוד ונשי לחוד, ואית ליה לבושא דאית ביה קרנא דהוות בזיעא כי כוסילתא. כי הוות אתיא ליה איתתא הוה מלביש לה, כי היכי דלא ניסתכל בה. ואית ליה דוכתא דצניעא דשדי ביה פשיטי דשקיל. דאית ליה - שדי ביה, דלית ליה - לא מיכסיף. כי הוה אתרמי ליה צורבא מרבנן אגרא מיניה לא שקיל, ובתר דקאי - יהיב ליה פשיטי, ואמר ליה: זיל בריא נפשך. יומא חד שדר אביי זוגא דרבנן למיבדקיה, אותבינהו, ואכלינהו, ואשקינהו, ומך להו ביסתרקי בליליא. (עמוד ב) לצפרא כרכינהו ושקלינהו, וקמו ונפקו להו לשוקא, ואשכחינהו. אמרו ליה: לשיימיה מר היכי שווי? - אמר להו הכי והכי. אמרו ליה: ודלמא שווי טפי, - אמר להו: בהכי שקלינהו. אמרו ליה: דידך ניהו ושקלינהו מינך. אמרו ליה: במטותא מינך, במאי חשדתינך? - אמר להו: אמינא; פדיון שבויים איקלע להו לרבנן, ואכסיפו למימר לי. אמרו ליה: השתא נשקלינהו מר! - אמר להו: מהווא שעתא אסחתינהו מדעתאי לצדקה. הוה קא חלשא דעתיה דרבא משום דאביי. אמרו ליה: מסתיך דקא מגנית אכולא כרכא.

9. מסכת ראש השנה דף י עמוד ב

תניא, רבי אליעזר אומר... בראש השנה נפקדה שרה רחל וחנה...

אלקים את רחל וישמע אליה אלקים ויפתח את רחמה: (כג) ונתר ותלד בן ותאמר אסף אלקים את חרפתי: (כד) ותקרא את שמו יוסף לאמר יוסף ה' לי בן אחר:

4. בראשית רבה פרשת ויצא פרשה עא

א"ל הקדוש ברוך הוא כך עונים את המעיקות? חייך שבניך עתידים לעמוד לפני בנה

5. מסכת ברכות דף לא עמוד ב

אל הנער הזה התפללתי, - אמר רבי אלעזר: שמואל מורה הלכה לפני רבו היה, שנאמר: וישחטו את הפר ויביאו את הנער אל עלי, משום דוישחטו את הפר הביאו הנער אל עלי? אלא, אמר להן עלי: קראו כהן, ליתי ולשחוט. חזנהו שמואל דהו מהדרי בתר כהן למישחט, אמר להו: למה לכו לאהדורי בתר כהן למישחט? שחיטה בזר כשרה! איתתוהו לקמיה דעלי, אמר ליה: מנא לך הא? אמר ליה: מי כתיב ושחט הכהן? והקריבו הכהנים כתיב! מקבלה ואילך מצות כהונה; מכאן לשחיטה שכשרה בזר. אמר ליה: מימר שפיר קא אמרת, מיהו, מורה הלכה בפני רבך את - וכל המורה הלכה בפני רבו חייב מיתה. אתיא חנה וקא צוחה קמיה: אני האשה הנצבת עמכה בזה וגו'. אמר לה: שבקי לי דאענשיה, ובעינא רחמי ויהיב לך רבא מיניה. אמרה ליה: אל הנער הזה התפללתי.

6. שמואל א פרק ב

(יא) וילך אלקנה הרמיה על ביתו והנער היה משרת את ה' את פני עלי הכהן: (יב) ובני עלי בני בליעל לא ידעו את ה'...: (יז) ותהי חטאת הנערים גדולה מאד את פני ה' כי נאצו האנשים את מנחת ה':

7. שמואל א פרק ג

(יא) ויאמר ה' אל שמואל הנה אנכי עשה דבר בישראל אשר כל שמעו תצלינה שתי אזניו: (יב)